ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СИЛАБУС
ОК 07. ФІЛОСОФУВАННЯ В РОБОТІ ПСИХОЛОГА

Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність / освітня програма	С4 «Психологія» / ОП «Клінічна психологія»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Навчальний рік	2026-2027
Семестр (семестри)	1
Форма здобуття освіти	Денна

Загальна інформація	
Кафедра	Соціально-гуманітарних дисциплін
	завідувач кафедри: к.іст.н. Зеленцова Світлана Миколаївна
	Адреса: м. Київ, вул. Бориспільська, 2
	https://sites.google.com/kmu.edu.ua/humanities-and-social-sciences?usp=sharing&pli=1&authuser=1
Викладач (викладачі)	доцент Пилипенко Світлана Павлівна +38(066)684-46-04
Портфоліо викладача	https://kmu.edu.ua/uk/staff-of-the-department-of-psychology/
Консультації	Консультації проводяться викладачем, який закріплений за академічною групою відповідно до розподілу педагогічного навантаження.

Загальна характеристика освітнього компоненту	
Анотація	Освітній компонент «Філософування в роботі психолога» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про людину на підставі вивчення еволюції філософсько-антропологічної думки, знайомства з базовими філософськими вченнями про людину, класичним та некласичним підходами до її пояснення. Обґрунтовується значення філософського осмислення людини для професійної підготовки майбутнього психолога. Акцентується увага на фундаментальних особливостях людського буття, місці й ролі людини в сучасному світі, проблемах її самореалізації та самопізнання.
Мета та цілі	Сформувати у здобувачів освіти гуманістичний світогляд, філософську культуру та цілісне розуміння людини як предмета філософського осмислення. Надати системні знання про основні етапи розвитку філософсько-антропологічної думки, її категорії, концепції та місце в системі філософського знання. Сформувати вміння аналізувати й інтерпретувати філософські тексти, використовувати категоріальний апарат філософської антропології та застосовувати філософські підходи до осмислення психологічних проблем. Надати світоглядно-методологічне підґрунтя для професійної підготовки майбутнього психолога, орієнтованого на гуманістичні та загальнолюдські цінності.
Вид	Обов'язковий освітній компонент
Передумови (пререквізити) вивчення освітнього компонента	Передумовою вивчення ОК є наявність отриманої попередньої освіти: освітнього ступеня бакалавр (НРК6), або магістр / освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (НРК7)
Постреквізити вивчення освітнього компонента	Освітній компонент є передумовою для засвоєння ОК2 «Психологія особистості в лімінальному світі», ОК3 «Кар'єрний розвиток сучасного

	психолога», ОК4 «Професійна етика та імідж психолога», ОК9 «Психологічне консультування з практикумом» та проходження ОК16 фахова (консультативна) практика.
Матеріально-технічне та інформаційно-комунікативне технологічне забезпечення	*Інформаційно-комунікативне технологічне забезпечення* освітнього компонента для всіх учасників освітнього процесу включає доступ до: ● мережі Інтернет і Wi-Fi; ● корпоративної електронної пошти (@kmu.edu.ua); ● науково-метричних баз даних; ● Освітнього порталу кафедри соціально-гуманітарних дмсциплін (силабуси, курікулуми, відеозаписи лекцій тощо); ● електронних журналів та Google-класів за таблицею кодів класів; ● додатків ШІ, які генерують зображення; *Матеріально-технічне забезпечення* освітнього компонента включає наявність: ● персонального комп'ютера або ноутбука, а також смартфона для викладача та здобувачів освіти; ● мікрофону та навушників (за потребою); ● зошита, ручки, олівця у здобувача освіти; ● підручників та/або посібників в паперовому та/або електронному форматі.
Методи навчання та педагогічні технології	*Методи навчання, які забезпечують засвоєння теоретичниз знань:* ● пояснювально-ілюстративні: описові та науково-популярні розповіді; лекції-диспути, лекції-бесіди; пояснення. ● проблемно-пошукові: аналіз наукових джерел, робота з уточненням та систематизацією понятійного апарату. *Практикоорієнтовані методи навчання:* ● інтерактивні з елементами скраблінгу; ● проєктні на основі застосування ШІ, ● проблемно-пошукові та евристичні (метод кейсів, проблемні завдання, аналіз продуктів творчої діяльності, зокрема кінематографічних творів). *Педагогічні технології:* проблемно-евристична, інтерактивна та проєктна.
Засоби навчання	Презентації та відеозаписи лекцій; зображення, згенеровані ШІ, тексти з рекомендованих джерел, таблиці та схеми, кінематографічна продукція як пояснювально-ілюстративний матеріал для постановки проблемних та проєктних завдань.
Інші вимоги до особистості студента	На заняттях здобувач освіти має бути одягнений в охайний чистий одяг та взуття. У разі навчання за допомогою інформаційно-комунікативних технологій, вводяться додаткові вимоги: ● здобувач освіти повинен під час відеотрансляції бути в охайному одязі;

	• у приміщенні, з якого здобувач освіти долучається до відеотрансляції в Google-meet, повинно бути достатнє освітлення та відсутній шум під час аудиозв'язку.
Інформація для осіб з особливими освітніми потребами	Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами до початку вивчення освітнього компонента мають звернутись до завідувача кафедри Зеленцовой Світлани Миколаївни s.zelenshova@kmu.edu.ua

Обсяг освітнього компонента

Загальний	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
Академічних годин: 60	14	18	28	Залік
Кредитів ЄКТС: 2				

Норми та правила

Правила відвідування занять

Правила відвідування занять здобувачами освіти регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у Приватному вищому навчальному закладі «Київський медичний університет».

У разі викладання освітнього компонента з використанням інформаційно-комунікаційних технологій кожен здобувач освіти має підключатися до Google Classroom та Google Meet через корпоративну електронну адресу (з доменом @kmu.edu.ua).

Правила поведінки та активності на заняттях в аудиторіях, вимоги до зовнішнього вигляду

Здобувач освіти зобов'язаний:

- дотримуватись законодавства України, Статуту та Правил внутрішнього розпорядку Університету, вимог з охорони праці, пожежної безпеки та правил безпеки під час воєнного стану https://kmu.edu.ua/pravila-bezpeki-pid-chas-voyennogo-stanu/;
- виконувати вимоги навчального плану, графіку навчального процесу;
- систематично оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищувати загальний і культурний рівень;
- у двотижневий термін намагатись відпрацьовувати пропущені заняття з метою уникнення академічної заборгованості;
- дбайливо ставитися до власності кафедри та Університету (інвентар, навчальне обладнання, книги, приміщення), а також до своїх документів (студентського квитка, індивідуального навчального плану тощо);
- дотримуватися моральних норм, не вживати нецензурну лексику, вести себе з честю і гідністю, утримуватись від дій, які б заважали іншим здобувачам освіти чи працівникам кафедри виконувати свої обов'язки;
- підтримувати чистоту і порядок в усіх приміщеннях Університету;
- приходити на заняття не пізніше, ніж за 10 хв. до початку;
- знаходитись в Університеті в діловому одязі.

Дотримання академічної доброчесності для всіх учасників освітнього процесу

Всі учасники освітнього процесу мають дотримуватись Положення про академічну доброчесність у ПВНЗ «Київський медичний університет».

Організація самостійної роботи

Самостійна робота – це вид розумової діяльності, за якої здобувач освіти самостійно (без сторонньої допомоги) опрацьовує навчальний матеріал, тему заняття, вирішує задачу або виконує завдання на основі знань, отриманих з довідкової літератури та інтернет-джерел, підручників-посібників, наукових статей, лекцій і практичних занять.

Теми освітнього компонента для самостійного вивчення, передбачені силабусом, виносяться на підсумковий контроль (іспит) або на останнє семестрове заняття згідно із силабусом, а також можуть опрацьовуватися разом із навчальним матеріалом під час проведення семінарських занять.

Оскарження результатів оцінювання

Здобувач освіти у разі незгоди з оцінкою має право оскаржити результати підсумкового оцінювання шляхом подання відповідної заяви на апеляцію відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Приватному вищому навчальному закладі «Київський медичний університет».

Результати вивчення освітнього компоненту (далі - РВОК)		
	Код	**Назва РВОК**

Знання:	ЗН1	Основні концепції та напрями філософської антропології, їх значення для розуміння природи людини.
	ЗН2	Філософські підходи до осмислення свідомості, самосвідомості, особистості та ідентичності людини.
	ЗН3	Сутність категорій свободи, відповідальності, вибору, сенсу життя та самореалізації особистості.
	ЗН4	Класичні та некласичні підходи до розуміння людини та особливостей її буття.
	ЗН5	Філософські засади взаємозв'язку тілесного, психічного, соціального і духовного у структурі людського буття.
	ЗН6	Світоглядні та етичні основи професійної діяльності психолога, принципи гуманістичного ставлення до людини.
	ЗН7	Можливості застосування філософсько-антропологічних ідей та категорій для аналізу психологічних проблем і професійних ситуацій.
Вміння:	В1	Вміння аналізувати основні філософсько-антропологічні концепції та співвідносити їх із психологічними теоріями.
	В2	Вміння застосовувати філософські категорії для осмислення особистості, її свідомості, поведінки та життєвого досвіду.
	В3	Вміння інтерпретувати філософські тексти та визначати їх значення для розуміння психологічних проблем.
	В4	Вміння критично оцінювати різні підходи до пояснення природи людини, її свободи, відповідальності та самореалізації.
	В5	Вміння використовувати філософсько-антропологічний підхід під час аналізу професійних ситуацій у діяльності психолога.
	В6	Вміння аргументовано формулювати власну позицію щодо фундаментальних проблем людського буття та професійної етики психолога.
	В7	Вміння застосовувати гуманістичні, світоглядні та етичні принципи у майбутній психологічній практиці.
Практичні навички:	ПН1	Застосовувати філософсько-антропологічні підходи для аналізу психологічних проблем і професійних ситуацій.
	ПН2	Аргументовано інтерпретувати життєві та професійні ситуації з позицій гуманістичних, етичних і світоглядних принципів.

Вклад РВОК до формування загальних (ЗК) та спеціальних компетентностей (СК) відповідно до Освітньої програми (далі – ОП)			
Компетентності	**Код компетентності**	**Назва компетентності**	**РВОК (вказати коди відповідно до попередньої таблиці)**
Загальні компетентності	ЗК3	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗН1, ЗН4, ЗН7, В1, В4, В5, ПН1
	ЗК4	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	ЗН2, ЗН3, ЗН7, В2, В4, В5, ПН1, ПН2
	ЗК5	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	ЗН1, ЗН4, ЗН6, В4, В7, ПН2
Спеціальні (фахові) компетентності	СК5	Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.	ЗН1, ЗН6, ЗН7, В3, В6, В7, ПН2
	СК7	Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.	ЗН2, ЗН3, ЗН6, ЗН7, В2, В4, В5, В6, ПН1, ПН2

Вклад РВОК до програмних результатів навчання (ПРН), визначених у ОП

Код ПРН	Назва ПРН	РВОК (вказати коди відповідно до попередньої таблиці)
ПРН6	Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.	ЗН1, ЗН6, ЗН7, В3, В6, В7, ПН2
ПРН11	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.	ЗН1, ЗН2, ЗН4, ЗН7, В1, В2, В4, В5, ПН1

Схема організації освітнього компонента		
Лекційний блок		
№ лекції	**Теми лекцій**	**Кількість годин**
1.	Філософування як психологічна практика.	2
2.	Людина як предмет філософського дослідження. Основні погляди на природу людини від античності до початку XXI сторіччя.	2
3.	Філософські проблеми антропосоціогенезу. Природа та сутність людини.	2
4.	Основні екзистенційні категорії: віра, любов, страх, страждання, творчість, смерть. Їх роль в житті людини.	2
5.	Свобода як умова людського існування	2
6.	Філософський аналіз проблеми сенсу життя.	2
7.	Мова, діалог і розуміння іншого.	2
Семінарські заняття		
№ заняття	**Теми занять**	**Кількість годин**
1.	Філософування як психологічна практика. Принципи академічної доброчесності та переваги чесного навчання. Принципи академічної доброчесності та переваги чесного навчання.	2
2.	Людина як предмет філософського дослідження. Основні погляди на природу людини від античності до початку XXI сторіччя.	2
3.	Філософські проблеми антропосоціогенезу. Природа та сутність людини.	2
4.	Основні екзистенційні категорії: віра, любов, страх, страждання, творчість, смерть. Їх роль в житті людини.	2
5.	Свобода як умова людського існування	2
6.	Філософський аналіз проблеми сенсу життя.	2
7.	Мова, діалог і розуміння іншого.	2
8.	Філософський аналіз людської діяльності	2
9.	Буддизм і стратегія подолання людських страждань. Залік.	2
Самостійна робота (СР)		

№ п/п	Вид СР	Частка кількості годин, відведених на СР
1.	Підготовка до аудиторних занять (опрацювання теоретичного матеріалу, робота з навчальною літературою та конспектами)	40%
2.	Питання для самопідготовки на основі тематики семінарів	10%

3.	Підготовка до підсумкового контролю	20%
4.	Опрацювання тем освітнього компонента, які передбачені для самостійного вивчення.	30%
Теми освітнього компонента для самостійного вивчення		
1.	Філософія та її роль у житті суспільства.	
2.	Людина в світових релігіях.	
3.	Роль релігії у формуванні системи цінностей, сенсу життя, збільшення людського в людині.	
4.	Роль еволюційно-біологічних факторів. Темперамент, воля, емоції в житті людини. Характер і типологія людини по І.Павлову, К.Юнгу	
5.	Людина і самосвідомість. Рефлексивність і трансцендентність. Форми самосвідомості.	
6.	Спілкування, вплив людини на людину. Сумісність. Проблеми конфліктності.	
7.	Конфуціанське вчення про «жень» як людинолюбство та «золоте правило» моралі.	
8.	Від людини до надлюдини. Ф.Ніцше.	
9.	Щастя: філософські концепції та психологічні дослідження.	
10.	Особистість і суспільство: проблема соціалізації, відчуження та самореалізації.	
11.	Цінності, мораль і життєві орієнтації особистості.	
12.	Проблема добра і зла у контексті психології особистості.	
13.	Людина в умовах соціальних криз і невизначеності.	
14.	Світоглядні конфлікти особистості та шляхи їх осмислення.	

Система оцінювання

Оцінювання поточної успішності здобувача освіти здійснюється на кожному занятті шляхом виставлення до журналу академічної успішності оцінки за 4-х бальною шкалою (5,4,3,2).

Оцінка за семінарське заняття складається з двох компонентів:

- **оцінка теоретичних знань:**
  0 або 1 бал за тестування знань на початку кожного заняття (контроль рівня оволодіння професійним тезаурусом та навичками розрізнення професійних понять та психічних явищ);
  0 або 1 бал за доповідь, реферат, презентацію результатів роботи з літературою та/чи результатів виконання проблемно-пошукового чи дослідницького завдання з теорії;
- **оцінка практичних навичок та вмінь:** 0, 1, 2, 3 балів за виконання індивідуальних проєктних, дослідницьких та практикоорієнтованих, зокрема проблемних та творчо-пошукових завдань, звіти, диспути, есе, обговорення кейсів, презентацій досліджень тощо).

Теоретичні знання (максимальна кількість балів - 2)	
Бали	**Дескриптор за тестування знань**
1	Дав правильні відповіді на 41-100% тестових завдань.
0	Дав правильні відповіді не більше ніж на 40% тестових завдань.
	Дескриптор за поточний контроль знань
1	Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом і професійним тезаурусом, має грунтовні знання і вміє застосовувати їх на практиці. Правильно, логічно та змістовно висловлює свої думки, дає вичерпні та точні відповіді на поставлені запитання.
0	Здобувач освіти має прогалини в знаннях з теми. Замість чіткого змістовного визначення пояснює матеріал на побутовому рівні. Не наводить приклади. Здобувач освіти має значні помилки у формулюванні відповідей. Не може викласти думку, на запитання з підказками не відповідає правильно.
Практичні вміння та навички (максимальна кількість балів - 3)	
	Дескриптор за поточний контроль вмінь і навичок
3	Здобувач освіти безпомилково виконує практикоорієнтовані та інші завдання з поточного контролю оволодіння компетентностями, активно бере участь в обговоренні, демонструє практичні навички та вміння.

2	Здобувач освіти виконує практикоорієнтовані та інші завдання з поточного контролю з незначними помилками і може їх виправити. Має базові практичні навички, бере участь в обговоренні, але потребує уточнень і допомоги.
1	Виконує лише частину практикоорієнтованих та інших завдань або робить значні помилки. Участь в обговоренні пасивна, відповіді поверхові.
0	Під час відповідей на питання та доповідей допускає значні та критичні помилки у демонстрації фахових умінь.

Форма контролю «Залік» (освітній компонент вивчається протягом одного семестру):

Якщо освітній компонент вивчається протягом одного семестру і завершується формою контролю – «залік», то підраховується середнє арифметичне з оцінок за кожне заняття, і конвертується у 200-бальну шкалу та в оцінку ECTS, після чого результат фіксується в журналі академічної успішності. У відомості обліку успішності проставляються набрані здобувачем освіти бали за 200-бальною шкалою та оцінка в системі ECTS. Оцінка A, B, C, D, E виставляється здобувачу освіти, який не має пропущених та невідпрацьованих занять та у якого середнє арифметичне оцінок за поточну успішність не менше, ніж 3.0 (допускається наявність не більше 10% негативних оцінок («2») від загальної кількості занять), що відповідає 120 балам згідно 200-бальної шкали. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин, кредитів та оцінкою за освітній компонент за шкалою ECTS. В індивідуальний навчальний план та відомість викладач вносить оцінку у день складання заліку. Оцінка Fx, F виставляється здобувачу освіти, який має невідпрацьовані пропущені заняття та (або) середнє арифметичне всіх оцінок за кожне заняття менше ніж 3,0. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин (кредитів), набраних балів.

Fx* - виставляється здобувачу освіту якщо:

- форма контролю: залік або іспит;
- кількість «нб» (з неповажної причини) або «2» НЕ перевищує 50% від загальної кількості оцінок.

F** - виставляється здобувачу освіту якщо:

- форма контролю: залік або іспит;
- кількість «нб» (з неповажної причини) або «2» - 50% та більше від загальної кількості оцінок;
- якщо здобувач освіти тричі не склав підсумковий контроль.

Система оцінювання / Grading system

Бали за шкалою Університету / University grading scale	**Оцінка ECTS / ECTS grade**	**Дескриптор / Descriptor**	**Зарахування кредитів / Awarding of credits**
180 - 200	**A**	**Відмінно / Excellent**	Зараховано / Passed
170 - 179	**B**	**Дуже добре / Very Good**	
160 - 169	**C**	**Добре / Good**	
141 - 159	**D**	**Задовільно / Satisfactory**	
120 - 140	**E**	**Достатньо / Sufficiently**	
100 - 119	**Fx**	**Незадовільно - з можливістю повторного складання підсумкового контролю / Unsatisfactory with possible re-passing of final assessment**	Не зараховано / Failed

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача вищої освіти	Бали за індивідуальну роботу (завдання) зараховуються здобувачу освіти лише за умови успішного виконання, захисту, оприлюднення та документального підтвердження виконаної роботи. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значимості, але становить не більше 12 балів (Визначено Положенням про організацію освітнього процесу), які додаються до підсумкової оцінки з освітнього компонента за рішенням завідувача кафедри. При цьому, максимальна сума балів, яку може отримати здобувач освіти за освітній компонент, не перевищує 200 балів. Індивідуальні бали за різні види діяльності не додаються і не сумуються

Інформаційні ресурси	
Основна література	1. Бліхар, В.С. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо; ДВНЗ

	«Ужгородський національний університет». – Вид. 2-ге, перероб. та доп. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с. https://drive.google.com/drive/u/1/folders/1gGGktLttr6HlUqTdpM_IbelFVq0H1hjR 2..Філософія. Підручник. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана. Львів: Місіонер, 2020 https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35525/2/O_Shepetiak_Philosophy_IFF.pdf
Допоміжна література	1. Сафонік Л. Буттєвість сенсу людського життя : монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 350 с 2. Пилипенко, С. Трансгуманізм як проєкт нової філософської антропології // Грааль науки. 2026. № 66 (квітень). С. 731-737. https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.04.2026.081 3. Пилипенко, С. Онтологія тривоги та екзистенційна вразливість людського буття в умовах сучасних криз / С. Пилипенко // Грааль науки. – 2026. – № 69 (травень). – С. 1224-1230. https://archive.journal-grail.science/index.php/ 4. Зеленцова, С. Пилипенко, С. Біомедична євгеніка в умовах розвитку сучасних біотехнологій як предмет філософсько-етичного аналізу// Вісник гуманітарних наук. 2026. № 19 (квітень). https://h-visnyk.com.ua/index.php/home/article/view/561 5. Пилипенко, С. Пошук сенсу як онтологічна противага сучасним кризам людського буття / С. Пилипенко // Грааль науки. – 2026. – № 70 (червень). С.894-900 https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/12.06.2026/58
Перелік питань до підсумкового контролю	https://docs.google.com/document/d/1QdtV5wMJP3iuSEARHvKcONM3w0xBrX75/edit
Методичні рекомендації кафедри	https://docs.google.com/document/d/1q1eOWFFPNgGiqivhmmPkHmC4xQS5gDlo/edit
Конспекти (презентації) лекцій	https://docs.google.com/presentation/d/15ecKmR3b34rHhabtUgAiIILeEhXdqHS2/edit?slide=id.p1#slide=id.p1
Зворотний зв'язок	Пилипенко Світлана Павлівна, s.pylypenko@kmu.edu.ua

Силабус обговорено з оновленнями та затверджено на засіданні кафедри
від «27» серпня 2026 р (протокол №1)